

Beskrivelse af DAKOFAs handlingsplan gældende fra 1/9 2015 til 31/8 2016

DAKOFA har en organisationsstrategi for 2012-16, som nærværende årlige handlingsplan skal ses i lyset af. Det overordnede endemål for organisationsstrategien er at danne et kompetencecenter for hele den danske affaldssektors ressourceforvaltning. Strategien opstiller følgende overordnede mål for DAKOFA:

- At være det samlede kompetencecenter for hele affaldssektoren
- At udvikle medlemmernes kompetencer som ressourceforvaltere i markedet
- At facilitere den nødvendige innovation i affaldssektoren
- At synliggøre affaldssektorens kompetencer – nationalt såvel som internationalt
- At stille den viden, der genereres i forbindelse med kompetenceopbygningen, til rådighed for omverdenen som helhed til sikring af velfunderede beslutningsgrundlag i såvel den private som den offentlige sektor.

Strategien er tidsmæssigt delt i to faser med tilhørende to delmål:

- Strategimål 1: "Yderligere udvikling af det etablerede kompetencecenter" 2012-14
- Strategimål 2: "Kompetencecenteret for hele den danske affaldssektors ressourceforvaltning" 2014-16

Nærværende handlingsplan skal særligt ses i lyset af **strategimål 2**: "Kompetencecenteret for hele den danske affaldssektors ressourceforvaltning".

DAKOFAs handlingsplan skal ikke læses som en udtømmende plan for DAKOFAs aktiviteter i 2015-16, da alle faste aktiviteter, som f.eks. det budgetterede antal konferencer, seminarer, facilitering af netværk, vedligeholdelse af hjemmeside og udsendelse af nyhedsbreve osv. ikke fremgår af handlingsplanen, men forudsættes afholdt inden for de faglige fokusområder, som handlingsplanen indeholder, og som er en del af sekretariatets naturlige drift.

Endelig er der ligeledes en række organisatoriske fokusområder, som dog kun skal ses som supplement til DAKOFAs strategi 2012-16.

DAKOFAs handlingsplan gældende fra måneden for foreningens generalforsamling 2015 og et år frem, tager overordnet udgangspunkt i begrebet "Grøn omstilling og vækst". Det skal ses som følge af regeringens seneste udmeldinger inden for vækst- og resourceområdet. Regeringens to resourcestrategier er nu i en implementeringsfase og en lang række initiativer kobler sig til vækst- og erhvervsstrategierne. Satsningen på affaldsforebyggelse og affald som sekundære ressourcer er i højsædet,

og der opleves en stigende grad af interesse fra og relevans for alle led i de respektive materialetypers værdikæder.

Et massivt pres på de primære ressourcer fra en eksploderende middelklasse i Kina, Indien og andre 3. verdens lande vil understrege behovet for øget genanvendelse/genbrug samt reduktion af det samlede ressourceforbrug, såfremt det skal være realistisk at opretholde den allerede opnåede levestandard i vores del af verden. EU arbejder på højtryk, og vil i det kommende år offentliggøre den europæiske strategi for omstillingen til en cirkulær økonomi. Affaldsmålene vil blive taget op til revision i dette perspektiv, og det være sig såvel genanvendelsesmålene som målene for reduktion af affald til deponering samtidig med at forbrænding af affald i fremtiden ønskes begrænset til ikke-genanvendelige materialer.

Som indsatsområder – eller midler til at nå ovennævnte mål – er det nødvendigt at foranstalte en særlig indsats over for de væsentligste affalds-/ressourcetyper. Væsentlighedskriteriet kan anskues ud fra både en kvalitativ og en kvantitativ vinkel. På denne baggrund skal indsatsområdet grøn omstilling og vækst ses som en ramme for alle fokusområderne i handlingsplanen. Med grøn omstilling og vækst lægger DAKOFA vægt på, at vækst og miljø går hånd i hånd. Her forstås miljø som klima, ressourceknaphed og miljøbeskyttelse.

Inden for denne ramme af grøn omstilling og vækst har DAKOFA udpeget 6 fokusområder, der med hver deres vægt, som illustreret i nedenstående figur, vil udgøre DAKOFAs kommende handlingsplan.

1. Genanvendelse af husholdningsaffald

Danmark er nr. 9 blandt EU-landene, når det gælder genanvendelse af kommunalt indsamlet affald. Typisk har de andre lande ikke – i samme grad – tradition for at forbrænde affaldet, som vi gør i Danmark, og enten genanvender eller deponerer de en større andel af affaldet. Jævnfør regeringens ”Ressourceplan for affaldshåndtering 2013-2018” skal der genanvendes mindst 50 % af følgende materialetyper i husholdningsaffaldet: Organisk affald, papir-, pap-, glas-, plast-, metal- og træaffald i 2022. I 2011 blev 22 % af de nævnte materialetyper genanvendt, mens 75 % blev forbrændt. Inden for perioden af denne handlingsplan vil alle landets kommuner være i gang med at implementere deres affaldsplaner, som gerne samlet skal bringe Danmark i mål. Mange initiativer er sat i søen, og der vil allerede i 2016 blive foretaget en evaluering af kommunernes indsats.

Målet er som bekendt ambitiøst, og der vil derfor være fokus på at få udsorteret det organiske affald til biogasproduktion, herunder også det organiske affald fra servicevirksomheder. Endvidere vil der være et særligt fokus på indsamling/sortering i vanskelige områder, såsom etageejendomme og sommerhusområder. Nye sorteringsløsninger og automatiseringsprocesser vil fortsat være i fokus, særligt med henblik på at gøre det nemmere for borgerne, samle mængderne, give en bedre kvalitet, opnå muligheden for finsortering samt i sidste ende en bedre afsætning.

I lyset af den grønne omstilling vil der være særlig fokus på kvalitet og afsætning, og dette vil være rettet mod både det organiske affald og de tørre fraktioner.

DAKOFA vil på baggrund af ovenstående have fokus på dette område i det kommende år og som følge heraf rette en særlig indsats over for erfaringsudveksling og vidensgenerering med henblik på, at kommunerne med hjælp fra rådgivere og entreprenører vil kunne honorere de centralt fastsatte mål i relation til husholdningsaffaldet.

2. Forbrændingssektoren

I Danmark spiller den kommunale forbrændingssektor en vigtig rolle, når det gælder organiseringen af affaldssektoren som helhed. Endvidere har forbrændingssektoren en direkte tilknytning til den danske energi- og fjernvarmeforsyning, og dermed også energi- og klimapolitikken. I den nærmeste fremtid vil omstilling af den kommunale forbrændingssektor blive taget op til diskussion, og det vil forventeligt skulle afklares, om kapaciteten skal ned eller man skal gøre forbrændingssektoren klar til at konkurrere frit om de ikke-genanvendelige mængder i både Danmark og andre EU-lande. Dette vil blive sat til debat og DAKOFA vil fokusere på området ud fra en organisatorisk-, klima-, energi- og ressourcevinkel.

I dette indsatsområde fokuserer vi derfor på ikke-genanvendeligt affald som energikilde, intelligent klimahåndtering af dette og dermed energieffektiv forbrænding.

Med henblik på at kunne oplyse og formidle viden om den kommende udvikling for forbrændingssektoren, vil DAKOFA sikre indblik i den til enhver tid førte debat vedrørende politiske tiltag. I et samarbejde med de førende aktører på forbrændingsområdet vil vi således via apolitiske arrangementer forsøge at medvirke til fortsat at fastholde det høje kompetenceniveau i Danmark på dette område.

3. Deponering

Deponering af ikke-genanvendeligt og ikke-forbrændingseget affald er ikke eksplicit tænkt ind i den danske ressourcestrategi, men i lyset af det øgede fokus på grøn omstilling og vækst kan "strategisk deponering" være en af fremtidens løsninger. Deponering kan tænkes som et "pitstop" for fremtidige ressourcer, der venter på en teknologisk løsning. I nogle sammenhænge har det sågar været drøftet, at for særlige ressourcer vil en særskilt deponering være bedre end at udnytte disse som en energiressource via forbrænding.

Overordnet set vil udfasning af deponeringsbehovet være målet, men indtil da har vi væsentlige miljømæssige udfordringer, som skal løses. Derfor vil DAKOFA i det kommende år blandt andet lægge vægt på risikovurderinger, efterbehandlingskrav, sikkerhedsstillelse og fremtidens kapacitet til forurenede bygge- og anlægsaffald. Endelig vil DAKOFA i lyset af grøn omstilling og vækst se på fremtidens deponeringsstrategi og mulighederne i landfill mining.

4. Farligt affald

Farligt affald må ikke blive et overset, potentielt miljøproblem i ressourceordens ordenens higen efter værdierne i affaldet. Der er, trods stram kemikalielovgivning og anden produktlovgivning, stadig problematiske stoffer, der optræder i affaldsfasen. Derfor vil DAKOFA sikre en fortsat diskussion vedrørende regelsættet for farligt affald, herunder særlige behandlingskrav og lovgivning såsom EU's klassificeringssystem, som bliver gældende i Danmark med tilpasningen til CLP-forordningen den 1. juni 2015.

Der fokuseres ligeledes på at skabe et overblik over strømme af farligt affald i Danmark og videregive viden om optimale behandlingsmetoder for det farlige affald, idet der lægges vægt på forsvarlig håndtering i henhold til den til en hver tid gældende lovgivning. I lyset af den cirkulære økonomi er det endvidere vigtigt at få styr på de farlige stoffer i genanvendelsesprocesserne samt skabe samarbejde på tværs af sektorer, med henblik på at få disse farlige stoffer elimineret eller alternativt håndteret forsvarligt.

DAKOFAs arbejde vedrørende farligt affald vil således fokusere på at samle og videregive viden og erfaringer om farligt affald til gavn for arbejdet med øvrige materialetyper og en miljø sikker og effektiv behandling håndtering af disse.

5. Bygge- og anlægsaffald

Danmark er stadig front runner, når det kommer til genanvendelse af bygge- og anlægsaffald. Tidligere har vi i Danmark haft en genanvendelse på omkring 90%, hvilket i dag er faldet til 87%. Danmark ligger stadig højt, men vi kan gøre det bedre. Derfor har både ressourcestrategi del 1 og 2 udnævnt bygge- og anlægsaffald som et vigtigt indsatsområde. Der er vigtige og værdifulde ressourcer i denne fraktion, og de kan udnyttes på et højere niveau i hierarkiet.

Beton, tegl og asfalt udgør langt den største del af det danske bygge- og anlægsaffald. I dag nedkuses og anvendes stort set alt affald af beton og tegl til vejunderlag og anden materialenyttiggørelse. I fremtiden skal der arbejdes på at hive værdierne ud inden det nedkuses. Et fokusområde vil i det kommende år være at arbejde for at bringe sekundære råvarer på niveau

med primære råvarer med henblik på at skabe et marked for disse materialer. Derudover vil der blive fokuseret på bedre retningslinjer for miljøsanering og selektiv nedrivning. Selektiv nedrivning er vigtig i relation til at få de værdifulde ressourcer ud, men ligeledes vigtigt for at få udskilt de farlige stoffer og materialer. Bygge- og anlægsaffald fra særlige byggeperioder i dansk byggehistorie indeholder problematiske stoffer og materialer, som f.eks. PCB, bly, cadmium, klorparafiner og asbest, der kan blive spredt i miljøet med nedknust bygge- og anlægsaffald, hvis ikke de problematiske stoffer og materialer identificeres og frasorteres, inden affaldet materialenytiggøres.

Der er derfor behov for en indsats for at bedre kvaliteten af det bygge- og anlægsaffald, der materialenytiggøres, så dette affald fremadrettet kan nytiggøres med en høj grad af sikkerhed for, at der ikke sker en uacceptabel spredning af farlige stoffer eller materialer i miljøet. Denne indsats kan medføre, at en stigende andel af bygge- og anlægsaffald skal frasorteres som uegnet til materialenytiggørelse, fordi det er forurenet, og at andelen af bygge- og anlægsaffald til forbrænding og deponering vil stige tilsvarende.

Bygge- og anlægsaffaldet er en væsentlig fraktion i den grønne omstilling og DAKOFA vil som følge heraf rette en særlig indsats over for erfaringsudveksling og vidensgenerering med henblik på, at kommunerne med hjælp fra rådgivere og entreprenører vil kunne honorere de centralt fastsatte krav i relation til bygge- og anlægsaffaldet.

6. WEEE

Elektronik indeholder mange værdifulde materialer og stoffer, hvoraf en række af disse opfattes som kritiske; altså som knappe ressourcer. De kritiske stoffer, som findes i elektronik, er essentielle i produktionen af nye teknologier indenfor stort set alle velfærdsområder, heriblandt de grønne teknologier såsom vindmøller, energistyring, elbiler m.v., hvilket udgør en vigtig faktor af Danmarks grønne omstilling.

I dag genanvendes eksempelvis kobber og jern i en vis udstrækning, mens de mere kritiske ressourcer ofte går tabt i genanvendelsesprocesserne, som de ser ud i dag. Øget kvalitet i genanvendelsen af elektronik knytter sig således især til spørgsmålet om udvinding af de kritiske ressourcer, men også ressourcer som guld og plastik går tabt i de eksisterende behandlingsmetoder.

Hvis Danmark i fremtiden skal være en spiller på markedet for udvinding af ressourcerne i elektronikaffald, er der brug for en teknologiudvikling, som gør det muligt at høste værdierne i langt højere grad end i dag. Der er brug for teknologiudvikling, som gør det muligt at genkende, udsortere og adskille elektronikken mere selektivt og med en højere effektivitet i forhold til de potentielle ressourcer heri. Udover at øge kvaliteten i genanvendelsen er det også vigtigt at se på veje til øget indsamling, da en stor del af elektronikken ikke finder vej gennem det etablerede WEEE-system.

DAKOFA har i den forrige handlingsplansperiode stået for facilliteringen af det strategiske samarbejde vedrørende elektronikaffald, hvorunder der er identificeret en række potentialer for teknologiudvikling samt ligeledes afholdt en række arrangementer med henblik på at skabe grobund herfor. I den kommende handlingsplansperiode vil der yderligere blive fokuseret på rammebetingelserne for understøttelse af den nødvendige teknologiudvikling.

Som beskrevet indledningsvis indeholder DAKOFAs handlingsplan endvidere nogle organisatoriske indsatsområder. Disse forventes i 2015-2016 at udgøres af følgende:

1. Opbygge skandinavisk, fagligt netværk
2. Opbygge EU-netværk
3. Opprioritere internationale nyheder; særligt fra EU
4. Opprioritere kontakten til erhvervsinitiativer (særligt under Erhvervsministeriet og Erhvervsstyrelsen)
5. Opprioritere fokus på eksport og fremtidige forretningsmuligheder